

Van Lanschot

Van Lanschot

Van Lanschot NV Financieel verslag Jaarcijfers 2016

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
KERNGEGEVENS	3
RESULTAAT	4
BALANS	13
CLIENT ASSETS	18
RECONCILIATIE IFRS EN MANAGEMENTRAPPORTAGE	22
GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	23
<i>JAARREKENING</i>	
GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016	24
GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2016	25
VERKORT GECONSOLIDEERD VERLOOPOVERZICHT EIGEN VERMOGEN PER 31 DECEMBER 2016	26
VERKORT GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016	26
SEGMENTINFORMATIE	27

KERNGEGEVENS¹

In afwijking van de weergave in de jaarrekening worden de niet-strategische deelnemingen, de eenmalige lasten en de kosten ten aanzien van het investeringsprogramma Strategy 2020 separaat getoond.

	2016	2015		H2 2016	H1 2016
Winst-en-verliesrekening					
Nettoresultaat	69,8	42,8	63%	38,3	31,5
Onderliggend nettoresultaat	81,3	60,1	35%	43,6	37,7
Efficiencyratio exclusief eenmalige lasten (%)	80,3	74,4		79,5	81,1

(x € miljoen)	31-12-2016	31-12-2015		30-06-2016	
Balans- en kapitaalmanagement					
Eigen vermogen toekomstend aan aandeelhouders	1.340	1.299	3%	1.301	3%
Eigen vermogen aandeel derden	13	21	-35%	13	5%
Spaargelden & deposito's	9.680	9.908	-2%	9.686	0%
Kredieten	9.624	10.504	-8%	10.305	-7%
Balanstotaal	14.877	15.832	-6%	15.433	-4%
Fundingratio (%)	100,6	94,3		94,0	
Risicogewogen activa	5.623	6.431	-13%	6.091	-8%
Common Equity Tier I-ratio (%) ²	19,0	16,3		17,3	
Tier I-ratio (%) ²	19,0	16,3		17,3	
Total Capital-ratio (%) ²	20,9	17,0		18,2	
Basel III					
Common Equity Tier I-ratio (%) (fully loaded) ³	18,6	15,4		16,9	
Liquidity Coverage Ratio (%)	156,6	139,5		140,2	
Net Stable Funding Ratio (%)	130,6	118,1		121,2	
Leverageratio (%) (fully loaded) ³	6,9	6,1		6,4	

(x € miljard)	31-12-2016	31-12-2015		30-06-2016	
Client assets					
- Assets under management	69,4	63,0	10%	66,2	5%
- Assets under administration	57,5	50,3	14%	54,3	6%
- Assets under administration	2,1	2,8	-24%	2,2	-2%
- Spaargelden & deposito's	9,7	9,9	-2%	9,7	0%

	2016	2015		H1 2016
Kengetallen				
Gewogen gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen (x1.000)	40.908	40.920		40.959
Onderliggende winst per aandeel (€)	1,89	1,26		0,88
Rendement gemiddeld Common Equity Tier I-vermogen (%) ⁴	7,3	4,9		6,8
Personeel (aantal fte per einde periode)	1.670	1.666		1.646

¹ Door gebruik van onafgeronde cijfers in dit document kunnen de totaalbedragen afwijken van de optelling. Procentuele mutaties zijn gebaseerd op onafgeronde cijfers.

² Per 31-12-2015 en 31-12-2016 o.b.v. phase-in en inclusief ingehouden winst. Per 30-6-2016 phase-in en exclusief ingehouden winst.

³ Per 31-12-2015 en 31-12-2016 inclusief ingehouden winst. Per 30-6-2016 exclusief ingehouden winst.

⁴ Gebaseerd op onderliggend nettoresultaat.

RESULTAAT

(x € miljoen)	2016	2015		H2 2016	H1 2016
Provisie	243,7	265,6	-8%	126,3	117,4
- w.v. effectenprovisie	200,5	207,8	-4%	100,2	100,3
- w.v. overige provisies	43,2	57,8	-25%	26,1	17,1
Interest	212,9	202,8	5%	102,6	110,3
Opbrengsten uit effecten en deelnemingen	29,2	28,1	4%	20,7	8,5
Resultaat uit financiële transacties	-3,9	24,1		-8,0	4,0
Inkomsten uit operationele activiteiten	481,8	520,6	-7%	241,6	240,2
Personeelskosten	219,7	212,0	4%	112,5	107,2
Andere beheerskosten	154,2	160,0	-4%	73,1	81,1
Afschrijvingen	12,9	15,5	-17%	6,4	6,5
Bedrijfslasten	386,8	387,4	0%	192,0	194,8
Operationeel bedrijfsresultaat	95,0	133,1	-29%	49,6	45,4
Bijzondere waardeverminderingen kredieten	-6,9	51,0		-5,1	-1,7
Bijzondere waardeverminderingen overig	1,1	8,0	-87%	0,6	0,5
Bijzondere waardeverminderingen	-5,8	59,0		-4,5	-1,3
Bedrijfsresultaat voor belasting niet-strategische deelnemingen	7,4	10,6	-30%	4,3	3,1
Bedrijfsresultaat voor eenmalige lasten en belastingen	108,2	84,7	28%	58,4	49,8
Verlies door verkoop non-performing vastgoedleningen	-	23,2		-	-
Kosten herstellkader rentederivaten	8,0	-		-	8,0
Overige eenmalige lasten	7,2	7,2		5,1	2,0
Kosten investeringsprogramma Strategy 2020	7,3	-		7,0	0,3
Bedrijfsresultaat voor belastingen	85,8	54,3	58%	46,3	39,5
Belastingen	16,0	11,5	39%	8,0	8,0
Nettoresultaat	69,8	42,8	63%	38,3	31,5
Onderliggend nettoresultaat	81,3	60,1	35%	43,6	37,7

ONDERLIGGEND NETTORESULTAAT

(x € miljoen)	2016	2015		H2 2016	H1 2016
Nettoresultaat	69,8	42,8	63%	38,3	31,5
Enmalige last verkoop non-performing vastgoedleningen	-	23,2		-	-
Enmalige last herstellkader rentederivaten	8,0	-		-	8,0
Kosten investeringsprogramma Strategy 2020	7,3	-		7,0	0,3
Belastingeffect	-3,8	-5,9		-1,7	-2,1
Onderliggend nettoresultaat	81,3	60,1	35%	43,6	37,7

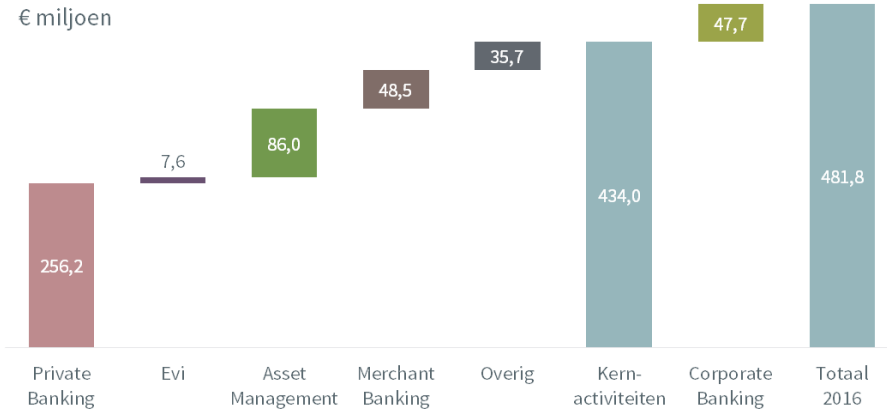

INKOMSTEN UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN

Private Banking, Evi, Asset Management en Merchant Banking genereren 83% van de totale inkomsten. Het aandeel van Private Banking is 53% van het totaal. Evi⁵, dat voorheen onder Private Banking werd gerapporteerd, vertegenwoordigt 2% van de inkomsten. Asset Management en Merchant Banking genereren respectievelijk 18% en 10% van de totale inkomsten. Deze kernactiviteiten zijn verantwoordelijk voor 99% (2015: 98%) van de provisie-inkomsten en 73% (2015: 78%) van de rente-inkomsten.

Inkomsten uit operationele activiteiten per segment

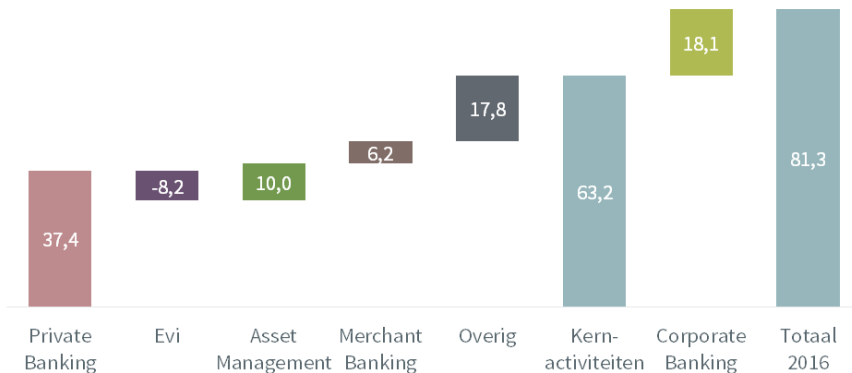
€ miljoen

Evi is nog verlieslatend door investeringen in technologie, productontwikkeling, marketing en indirecte kosten. De overige kernactiviteiten dragen positief bij aan het nettoresultaat. In het onderliggend nettoresultaat is het nettoresultaat van 2016 gecorrigeerd voor de eenmalige last t.a.v. het herstelkader rentederivaten (brutolast van € 8,0 miljoen) en de kosten verbonden aan het investeringsprogramma Strategy 2020 (brutolast van € 7,3 miljoen).

Onderliggend nettoresultaat

€ miljoen

⁵ Evi wordt vanaf H2 2016 als apart segment gerapporteerd, waar deze activiteiten van Evi voorheen onder Private Banking vielen. De vergelijkende cijfers van geheel 2015 zijn hiervoor aangepast.

(x € miljoen)	Private Banking	Evi	Asset Management	Merchant Banking	Overige	Kern-activiteiten	Corporate Banking	Totaal
Provisie	104,0	3,6	86,2	46,7	0,1	240,7	3,0	243,7
Interest	151,0	3,9	0,0	0,0	13,1	168,1	44,8	212,9
Overige inkomsten	1,3	0,0	-0,2	1,8	22,4	25,2	0,0	25,2
Inkomsten uit operationele activiteiten	256,2	7,6	86,0	48,5	35,7	434,0	47,7	481,8
Personeelskosten	83,8	3,2	36,3	22,8	68,6	214,8	4,9	219,7
Andere beheerskosten	60,8	7,1	20,9	7,0	57,2	153,1	1,1	154,2
Doorbelaste kosten	56,0	7,8	14,8	9,9	-106,1	-17,6	17,6	0,0
Afschrijvingen	2,2	0,1	0,4	0,1	10,1	12,9	0,0	12,9
Bedrijfslasten	202,9	18,2	72,5	39,8	29,8	363,2	23,6	386,8
Operationeel bedrijfsresultaat	53,3	-10,6	13,6	8,7	5,9	70,9	24,2	95,0
Bijzondere waarderverminderingen	1,2	0,0	0,0	0,0	-7,1	-5,8	0,0	-5,8
Bedrijfsresultaat voor belasting NSD					7,4	7,4		7,4
Bedrijfsresultaat voor eenmalige lasten en belastingen	52,1	-10,6	13,6	8,7	20,4	84,1	24,1	108,2
Kosten herstell kader rentederivaten	0,9					0,9	7,1	8,0
Overige eenmalige lasten	3,2				4,0	7,2		7,2
Kosten investeringsprogramma Strategy 2020	5,4	1,8	0,0	0,0	0,0	7,3		7,3
Bedrijfsresultaat voor belastingen	42,5	-12,5	13,6	8,7	16,4	68,7	17,0	85,8
Belastingen	10,0	-2,9	3,5	2,5	-1,4	11,7	4,3	16,0
Nettoresultaat	32,6	-9,5	10,0	6,2	17,7	57,0	12,8	69,8
Onderliggend nettoresultaat 2016	37,4	-8,2	10,0	6,2	17,8	63,2	18,1	81,3
Onderliggend nettoresultaat 2015	15,1	-11,1	18,6	20,1	13,9	56,6	3,6	60,1

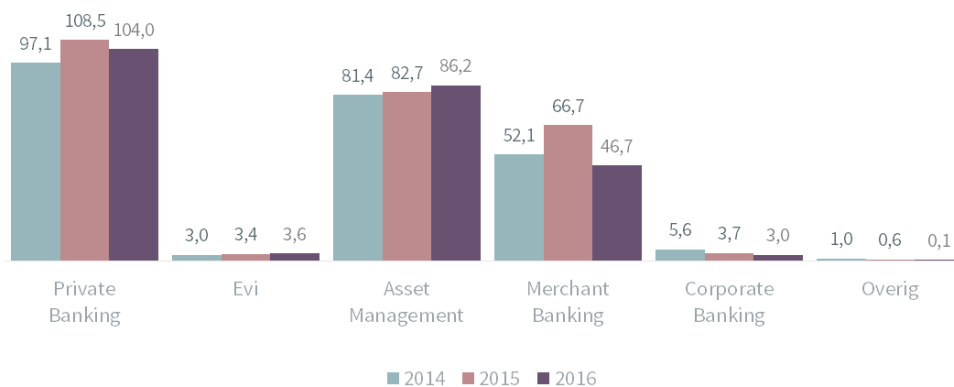
Provisie

(x € miljoen)	2016	2015		H2 2016	H1 2016
Effectenprovisie	200,5	207,8	-4%	100,2	100,3
- beheerprovisie	173,8	172,5	1%	87,6	86,2
- transactieprovisie	26,7	35,3	-24%	12,6	14,0
Overige provisies	43,2	57,8	-25%	26,1	17,1
Provisie	243,7	265,6	-8%	126,3	117,4

De provisies, de voornaamste inkomstenbron van Van Lanschot, bedragen € 243,7 miljoen in 2016. Ten opzichte van 2015 is de beheerprovisie licht gestegen, terwijl de transactieprovisie en overige provisies sterk dalen door marktomstandigheden. De totale provisies zijn hierdoor met 8% gedaald. Het aandeel van de terugkerende effectenprovisie in de totale effectenprovisie is gestegen naar 87% (2015: 83%).

Provisie-inkomsten per segment

€ miljoen

De provisie-inkomsten van Private Banking laten een daling zien van € 4,5 miljoen ten opzichte van 2015. Deze daling betreft met name lagere transactieprovisies, omdat onze klanten minder transacties hebben gedaan in reactie op de volatiele markten. Er is tevens sprake van een lichte margedruk op de beheerprovisies in 2016.

Ten opzichte van 2015 stijgt bij Evi de effectenprovisie licht met € 0,2 miljoen ondanks een prijsverlaging midden 2015. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van assets under management in 2016 tot € 830 miljoen.

Bij Asset Management leiden nieuwe mandaten en de inkomsten uit KCM Londen (vanaf 1 oktober 2015) tot een stijging van de provisie-inkomsten. De gemiddelde marge is gedaald door de groei in fiduciair management en instroom bij obligatiestrategieën naast druk op beheervergoedingen bij bestaande mandaten. Het aandeel van fiduciaire mandaten is met de activiteiten van KCM Londen en andere nieuwe mandaten gestegen naar 60% van de assets under management binnen dit segment (2015: 55%). Het aandeel van obligatiefondsen en -mandaten steeg naar 25% (2015: 23%).

In lijn met de ontwikkeling op de Europese kapitaalmarkten leiden lagere handels- en emissie-activiteiten van klanten tot een daling van de transactieprovisie bij Merchant Banking. De overige provisies dalen eveneens door minder adviesopdrachten voor Kempen Corporate Finance. Vanaf het derde kwartaal benutten de klanten van Merchant Banking het verbeterde sentiment om kapitaalmarkttransacties uit te voeren en voert Kempen Corporate Finance meer adviesopdrachten uit. Hierdoor realiseert Merchant Banking in H2 2016 € 27,4 miljoen aan provisie-inkomsten, en laat hiermee verbetering zien ten opzichte van H1 2016 (€ 19,3 miljoen) en H2 2015 (€ 26,1 miljoen). In H1 2015 was de performance van Merchant Banking uitzonderlijk sterk.

Interest

(x € miljoen)	2016	2015		H2 2016	H1 2016
Bruto rentemarge	253,3	279,0	-9%	121,2	132,1
Rente egalisatie effecten	-26,4	-33,6	21%	-11,6	-14,8
Diverse rentebaten en -lasten	-20,2	-48,3	58%	-9,1	-11,1
Kredietprovisie	6,2	5,7	7%	2,1	4,0
Interest	212,9	202,8	5%	102,6	110,3

Ondanks het uitdagende renteklimaat is het interestresultaat in 2016 5% toegenomen tot € 212,9 miljoen ten opzichte van € 202,8 miljoen in 2015, met name door lagere amortisatielasten van in het verleden afgebroken rentehedges. De rentemarge⁶ is met 18 basispunten toegenomen tot 139 basispunten in 2016 en de geschoonde rentemarge⁶ met 15 basispunten tot 130 basispunten.

Ten opzichte van 2015 is de amortisatielast van in het verleden afgebroken rentehedges gedaald met € 27,1 miljoen. Dit heeft een positief effect op het interestresultaat en is zichtbaar als onderdeel van diverse rentebaten en -lasten.

De kleinere omvang van de kredietportefeuille heeft een negatief effect op het interestresultaat. Deze daling komt met name tot stand door de afbouw bij Corporate Banking, maar ook bij Private Banking is sprake van een afname. Daarnaast dalen de rentebaten van de beleggingsportefeuille ten opzichte van 2015 en verlaagden wij de rentetarieven voor hypotheek. Deze effecten worden deels gecompenseerd door verdere verlaging van de spaartarieven en lagere wholesale fundinglasten.

De lagere egalisatielasten in 2016 zijn een gevolg van een daling van het aantal stukken in de beleggingsportefeuille dat boven pari is aangekocht.

Opbrengsten uit effecten en deelnemingen

(x € miljoen)	2016	2015		H2 2016	H1 2016
Dividend	3,6	10,5	-66%	1,3	2,3
Verkoopresultaat	9,4	2,9	222%	8,5	0,9
Waarderingsresultaat	16,1	14,8	9%	10,9	5,3
Opbrengsten uit effecten en deelnemingen	29,2	28,1	4%	20,7	8,5

De opbrengsten uit effecten en deelnemingen vloeien voort uit het participatiebedrijf van Van Lanschot en deelnemingen in eigen beleggingsfondsen. Van Lanschot Participaties richt zich op ondernemers en directeur-groootaandeelhouders, zowel klanten van Van Lanschot Private Banking als ook ondernemers die mogelijk klant kunnen worden. Het participatiebedrijf verstrekt groeikapitaal, faciliteert management buy-outs en neemt bestaande aandelen over om equity-oplossingen te bieden. Van Lanschot neemt van tijd tot tijd ook deel in de eigen beleggingsfondsen bijvoorbeeld in de opstartfase van nieuwe fondsen of om het vertrouwen in haar eigen beleggingsfondsen te tonen.

De opbrengsten uit dividend zijn afgenomen (2016: € 3,6 miljoen), daar in 2015 een relatief hoog dividend werd ontvangen van één participatie. Het verkoopresultaat van 2016 (€ 9,4 miljoen) stijgt met name door de verkoop van een belang in een eigen beleggingsfonds.

Het waarderingsresultaat neemt 9% toe tot € 16,1 miljoen (2015: € 14,8 miljoen). De stijging is met name het gevolg van een hoger waarderingsresultaat van de posities in eigen beleggingsfondsen.

⁶ De rentemarge is berekend op basis van 12 maanden gemiddelde. De geschoonde rentemarge is de bruto rentemarge gecorrigeerd voor de rente egalisatie effecten en de rentegerelateerde amortisatie op derivaten.

Resultaat uit financiële transacties

(x € miljoen)	2016	2015		H2 2016	H1 2016
Koersresultaat effecten	-3,0	0,8		-1,3	-1,7
Resultaat handel valuta	6,9	12,3	-44%	3,4	3,5
Resultaat op beleggingsportefeuille	7,8	15,6	-50%	1,8	6,1
Resultaat op rentehedges	-7,7	1,2		-4,4	-3,3
Overige inkomsten	-8,0	-5,7	-39%	-7,5	-0,5
Resultaat uit financiële transacties	-3,9	24,1		-8,0	4,0

Het koersresultaat effecten van - € 3,0 miljoen wordt met name bepaald door het negatieve resultaat op handelsposities van Merchant Banking volgend uit marketmaking-activiteiten voor klanten. Het resultaat handel valuta is afgenomen tot € 6,9 miljoen, wat onder andere wordt verklaard door de verdere afbouw van de Corporate Banking-activiteiten.

Het resultaat op de beleggingsportefeuille van € 7,8 miljoen bestaat uit verkopen van obligaties uit de beleggingsportefeuille met een resultaat van € 8,5 miljoen (2015: € 15,5 miljoen) en een resultaat van - € 0,7 miljoen op de Mark-to-Market (MtM)-portefeuille (2015: € 0,1 miljoen).

Het negatieve resultaat op rentehedges (- € 7,7 miljoen in 2016) komt voort uit een negatief resultaat ten aanzien van het gestructureerde product Kempen Dutch Inflation Fund I N.V. dat Van Lanschot op eigen boek heeft. Dit verlies wordt deels gecompenseerd door de aan dit product gerelateerde rentebaten, die onder Interest verantwoord zijn.

De overige inkomsten van € 8,0 miljoen negatief bestaan enerzijds uit de lasten van de door Van Lanschot uitgegeven schuldbewijzen, het mediumtermnotes-boek (- € 12,6 miljoen). Anderzijds wordt onder overige inkomsten het positieve resultaat van de Structured Products Desk (€ 4,3 miljoen) en afgeleide financiële instrumenten (€ 0,3 miljoen) verantwoord.

BEDRIJFSLASTEN

(x € miljoen)	2016	2015		H2 2016	H1 2016
Personeelskosten	219,7	212,0	4%	112,5	107,2
Andere beheerskosten	154,2	160,0	-4%	73,1	81,1
Afschrijvingen	12,9	15,5	-17%	6,4	6,5
Bedrijfslasten	386,8	387,4	0%	192,0	194,8

Personeelskosten

De personeelskosten (€ 219,7 miljoen) zijn met 4% toegenomen ten opzichte van 2015 (€ 212,0 miljoen). Dit wordt deels verklaard door hogere loonkosten bij Asset Management als gevolg van de verkregen activiteiten in het Verenigd Koninkrijk (effect van € 3,3 miljoen). Ultimo 2016 bestond het personeelsbestand exclusief niet-strategische deelnemingen uit 1.670 fte. Dit is een stijging van 4 fte ten opzichte van ultimo 2015 (1.666 fte). Deze stijging komt voort uit de acquisitie van de private banking-activiteiten van Staalbankiers (toevoeging van 25 fte eind 2016) en een toename binnen Asset Management en Merchant Banking. Private Banking, Corporate Banking en de stafafdelingen laten een daling in het aantal fte zien.

Andere beheerskosten

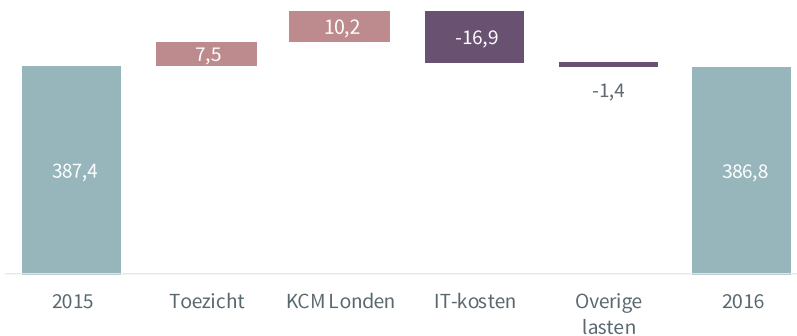
De andere beheerskosten bedragen in 2016 € 154,2 miljoen en liggen daarmee 4% onder het niveau van 2015 (€ 160,0 miljoen). De grootste dalingen vinden plaats binnen de IT-kosten, zowel de kosten voor onderhoud en beheer (- € 7,1 miljoen) als de projectkosten (- € 9,8 miljoen), en de kantoorkosten (- € 2,0 miljoen). De kosten voor toezicht liggen in 2016 € 7,5 miljoen boven het niveau van 2015. Deze bestaan voornamelijk uit de bijdragen voor het Depositogarantiestelsel en het Single Resolution Fund, de Spaartaks in België en reguliere afdrachten aan DNB. In 2016 bedragen de totale kosten voor toezicht € 8,9 miljoen. Binnen het segment Asset Management zorgt de acquisitie in het Verenigd Koninkrijk voor een kostenstijging van € 3,5 miljoen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen in 2016 zijn € 12,9 miljoen en daarmee € 2,6 miljoen (17%) lager dan in 2015 (€ 15,5 miljoen). De daling is vrijwel volledig toe te schrijven aan lagere afschrijving op software applicaties. Eind 2016 is reeds € 0,2 miljoen afgeschreven op de immateriële activa ten aanzien van de acquisitie van de private banking activiteiten van Staalbankiers. De reële waarde van de acquisitie, van naar verwachting € 20 miljoen, zal in 8 jaar worden afgeschreven⁷.

Ontwikkeling bedrijfslasten

€ miljoen

De totale bedrijfslasten zijn met € 386,8 miljoen onder het niveau van € 387,4 miljoen in 2015. Onderliggend is een structurele kostenbesparing zichtbaar met name op het gebied van automatiseringskosten. Zo dalen de IT-beheerkosten onder andere door het uitbesteden van het mainframe en lagere applicatiekosten. Daarnaast zijn er structurele kostenbesparingen gerealiseerd ten aanzien van huisvestingskosten en drukwerk. Anderzijds stijgen de kosten door hogere toezichtskosten (+ € 7,5 miljoen), als gevolg van de acquisitie van KCM Londen (+ € 10,2 miljoen, waarvan € 5,6 miljoen een eenmalig karakter heeft). In 2017 zullen de kosten enerzijds stijgen door transitiekosten en reguliere kosten volgend uit de overname van de private banking-activiteiten van Staalbankiers. Anderzijds zetten wij onze initiatieven voor kostenverlaging voort.

Efficiencyratio

De efficiencyratio is de verhouding tussen bedrijfslasten (exclusief eenmalige lasten en kosten voor het investeringsprogramma Strategy 2020) en inkomsten uit operationele activiteiten. De ratio is 80,3% in 2016 vergeleken met 74,4% in 2015. Deze ratio is met name verslechterd door de daling van Resultaat uit financiële transacties en de Overige provisies. De bedrijfslasten zijn in 2016 op een vergelijkbaar niveau gebleven als 2015.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

(x € miljoen)	2016	2015		H2 2016	H1 2016
Private Banking	1,2	22,1	-94%	-1,1	2,4
Corporate Banking	0,0	23,9		-1,0	1,0
Merchant Banking	-	0,1		-	-
Overige	-8,1	4,9		-3,0	-5,1
Bijzondere waardeverminderingen kredieten	-6,9	51,0		-5,1	-1,7
Impairment op beleggingen en participaties	0,8	4,0	-79%	0,5	0,4
Impairment op activa verkregen uit executies	0,2	4,0	-95%	0,1	0,1
Bijzondere waardeverminderingen overig	1,1	8,0	-87%	0,6	0,5
Bijzondere waardeverminderingen	-5,8	59,0		-4,5	-1,3

⁷ De initiële acquisitieprijs bedraagt € 16 miljoen en is op 15 december 2016 betaald. De finale acquisitieprijs (maximaal € 4 miljoen hoger of lager) kan nog afwijken afhankelijk van de AuM die feitelijk worden overgedragen. De reële waarde van de acquisitie wordt volledig toegewezen aan immateriële activa, waarop wordt afgeschreven

Bijzondere waardeverminderingen kredieten

In 2016 is een vrijval van de kredietvoorziening gerealiseerd van € 6,9 miljoen, terwijl in 2015 de toevoeging nog aanzienlijk was met € 51,0 miljoen. Bij Corporate Banking was de toevoeging aan de kredietvoorziening nihil in 2016, terwijl de toevoeging in 2015 € 23,9 miljoen bedroeg. Ook de toevoeging bij Private Banking daalde fors van € 22,1 miljoen (2015) naar € 1,2 miljoen in 2016. In het segment Overig is een vrijval gerealiseerd van € 8,1 miljoen, terwijl in 2015 de toevoeging aan de kredietvoorziening € 4,9 miljoen bedroeg. Deze vrijval in 2016 is met name het gevolg van de lagere voorziening voor Incurred But Not Reported (IBNR). Door de afbouw van onze Corporate Banking kredietportefeuille, verbetering van de kredietkwaliteit en intensief & preventief kredietbeheer volstaat een lagere voorziening voor Incurred But Not Reported (IBNR) van € 7,0 miljoen (ultimo 2015: € 14,5 miljoen) en realiseerden we een vrijval van € 7,5 miljoen.

Voor 2015 bedroeg de toevoeging aan de kredietvoorziening ten opzichte van de gemiddelde risicogewogen activa 74 basispunten, terwijl in 2016 een vrijval van de kredietvoorziening gerealiseerd is (11 basispunten t.o.v. risicogewogen activa).

EENMALIGE LASTEN

In 2016 is € 15,2 miljoen aan eenmalige lasten verantwoord in vergelijking met € 30,4 miljoen in 2015. In 2016 bestaat het grootste deel van het bedrag uit de voorziening voor de uitvoer van het uniform herstellkader voor MKB-klienten met rentederivaten (€ 8,0 miljoen). Op basis van het herstellkader zal Van Lanschot de betreffende klienten een vergoeding aanbieden in 2017.

(x € miljoen)	2016	2015	H2 2016	H1 2016
Verlies door verkoop non-performing vastgoedleningen	-	23,2	-	-
Kosten herstellkader rentederivaten	8,0	-	-	8,0
Eenmalige lasten die volgen uit de gerealiseerde fte-reductie	3,9	2,3	2,3	1,6
Afkoop contracten IT-leveranciers	-0,2	2,4	-0,2	-
Saldo impairment en gerealiseerde boekwinsten kantoorpanden	3,4	2,5	3,0	0,4
Overige eenmalige lasten	7,2	7,2	5,2	2,0
Eenmalige lasten	15,2	30,4	5,2	10,0

INVESTERINGSPROGRAMMA STRATEGY 2020

Bij de strategie update in april 2016 heeft Van Lanschot het investeringsprogramma Strategy 2020 aangekondigd. Over de periode medio 2016 tot en met 2019 zal € 60 miljoen worden geïnvesteerd in de ontwikkeling van een omni-channel private banking-model en het afronden van de transformatie van het IT-landschap. In 2016 is in totaal € 7,3 miljoen geïnvesteerd onder dit investeringsprogramma. Een deel van dit bedrag heeft betrekking op voorbereidingen die getroffen worden voor de overdracht van de hypotheekadministratie aan Stater in de loop van 2017 en voor de uitbesteding van betalingsverkeer aan Fidor. Daarnaast zijn stappen gezet ten aanzien van de omni-channel dienstverlening voor onze klienten, zoals de introductie van een Vermogensbeheer-App.

BELASTINGEN

De belasting over 2016 bedroeg € 16,0 miljoen (2015: € 11,5 miljoen). Dit leidt tot een belastingdruk van 18,6% en die ligt daarmee op een lager niveau dan in 2015 (21,2%). De belastingdruk van Van Lanschot is met name relatief laag als gevolg van inkomsten die onder de deelnemingsvrijstelling vallen.

WINST PER AANDEEL

De geconsolideerde winst wordt als volgt verdeeld:

<i>(x € miljoen)</i>	2016	2015	H2 2016	H1 2016
Nettoresultaat	69,8	42,8	38,3	31,5
Netto-interest perpetuele leningen	-	-0,9	-	-
Aandeel toekomend aan derden	-4,1	-7,7	-2,3	-1,8
Nettoresultaat voor berekening winst per gewoon aandeel	65,7	34,2	36,1	29,7
Nettoresultaat per gewoon aandeel (€)	1,61	0,83	0,88	0,73
Onderliggend nettoresultaat voor berekening winst per gewoon aandeel	77,2	51,5	41,3	35,9
Onderliggende nettoresultaat per gewoon aandeel (€)	1,89	1,26	1,01	0,88
Gewogen gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen (x 1.000)	40.908	40.920		

De winst toekomend aan derden betreft in 2016 met name het aandeel derden van de niet-strategische deelnemingen van Van Lanschot. Daarnaast betreft het ook het resultaat toekomend aan het in 2010 geïntroduceerde managementinvesteringsplan (MIP) voor geselecteerde medewerkers van Kempen & Co.

Aan de aandeelhouder van Van Lanschot wordt een dividend over 2016 voorgesteld van € 1,20 per aandeel (2015: € 0,45). Op basis van het onderliggend nettoresultaat toekomend aan aandeelhouders is dit een pay-outratio van 64% (in 2015 was de pay-outratio 36%).

BALANS

(x € miljoen)	31-12-2016	31-12-2015		30-06-2016	
Balans- en kapitaalmanagement					
Eigen vermogen toekomstend aan aandeelhouders	1.340	1.299	3%	1.301	3%
Eigen vermogen aandeel derden	13	21	-35%	13	5%
Spaargelden & deposito's	9.680	9.908	-2%	9.686	0%
Kredieten	9.624	10.504	-8%	10.305	-7%
Balanstotaal	14.877	15.832	-6%	15.433	-4%
Fundingratio (%)	100,6	94,3		94,0	
Rendement op activa (%) ⁸	0,55	0,38		0,49	

Met ingang van het tweede kwartaal 2016 wordt geen saldocompensatie (i.e. saldering van rekening courant-tegoeden en -uitzettingen van specifieke klanten) meer toegepast. De vergelijkende cijfers van 2015 voor kredieten, spaargelden, balanstotaal en gerelateerde cijfers en ratio's zijn hiervoor aangepast.

KREDIETPORTEFEUILLE

(x € miljoen)	31-12-2016	31-12-2015		30-06-2016	
Hypotheke	5.718	5.980	-4%	5.940	-4%
Overige kredietverlening	2.200	2.375	-7%	2.393	-8%
Private Banking	7.917	8.355	-5%	8.333	-5%
MKB-leningen	679	933	-27%	809	-16%
Vastgoedfinancieringen	705	1.065	-34%	918	-23%
Corporate Banking	1.384	1.998	-31%	1.727	-20%
Hypotheke distributie door derden	485	332	46%	416	17%
Totaal	9.786	10.685	-8%	10.476	-7%
Bijzondere waardeverminderingen	-162	-180	-10%	-171	-5%
Totaal	9.624	10.504	-8%	10.305	-7%

De kredietportefeuille is in 2016 met 8% gedaald naar € 9,6 miljard. Deze afname is het gevolg van de verdere afbouw bij Corporate Banking (-31%) en een daling bij Private Banking (-5%). Met een aandeel van 97% is de kredietportefeuille in Nederland geconcentreerd.

Private Banking

De kredietportefeuille binnen Private Banking bestaat uit hypotheke en overige kredietverlening. De hypotheekportefeuille is afgenomen met 4% in 2016. De aflossingen overtroffen de nieuwe verstrekkingen. Met name in het tweede halfjaar kozen meer klanten voor algehele aflossing van hun hypotheek. Daarnaast leidt de verkoop van de Belgische hypotheekportefeuille ter grootte van circa € 100 miljoen tot een daling van het hypotheekvolume. Het relatieve aandeel van woninghypotheke van Private Banking in de totale kredietportefeuille is iets toegenomen tot 58% (ultimo 2015: 56%). De hypotheekportefeuille wordt gekenmerkt door beperkte verliezen en weinig executieverkopen.

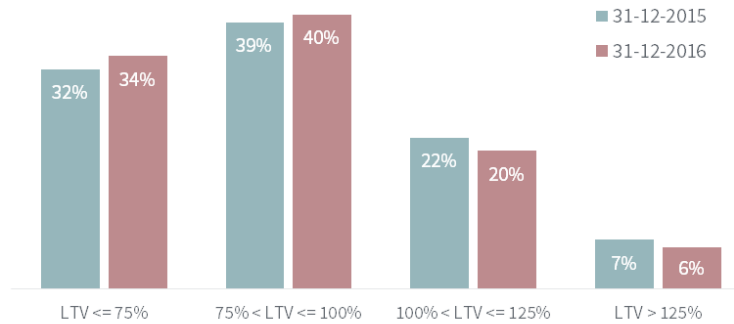
⁸ Rendement op activa is bepaald op basis van onderliggend nettoresultaat en het balanstotaal

De hypotheekportefeuille heeft eind 2016 een gemiddelde Loan-to-Value (LTV) van 64% op basis van executiewaarde en is daarmee verbeterd ten opzichte van vorig jaar (ultimo 2015: 71%).

De overige kredietverlening betreft kredieten aan vermogende particulieren, maar bevat ook zakelijke kredietverlening, die past binnen het relatiemodel van Private Banking. De overig kredietverlening is in 2016 gedaald met 7% tot € 2,2 miljard. Deze daling komt door minder kredietverlening aan ondernemers en door een daling van rekeningcourant-krediet.

Private Banking: Loan-to-Value Hypotheken
% van hypotheken Private Banking NL

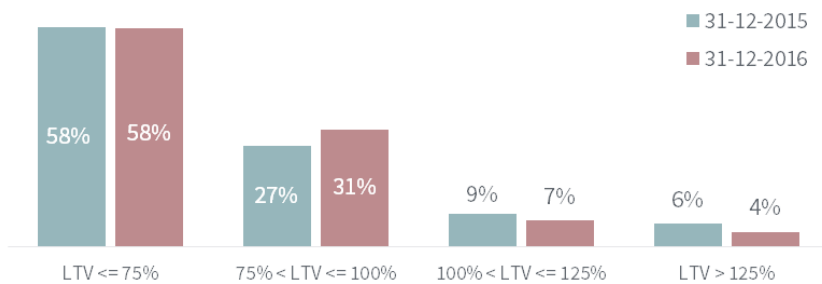

Corporate Banking

De zakelijke kredietportefeuille van vastgoedfinancieringen en MKB-leningen bedroeg eind 2016 in totaal € 1,4 miljard (2015: € 2,0 miljard). In 2016 bedroeg de daling van risicogewogen activa € 0,7 miljard⁹ en kwam daarmee uit op € 1,2 miljard (eind 2015: € 1,9 miljard).

De MKB-leningen zijn in 2016 met 27% afgenomen tot een nominale waarde van € 0,7 miljard eind 2016. Daarmee vertegenwoordigen ze nog 7% van de totale kredietportefeuille. De vastgoedportefeuille van € 0,7 miljard is goed gespreid over verschillende typen onderpand. De onderpanden van de financieringen zijn met name in de Randstad gelegen. De gemiddelde LTV is licht verbeterd naar 73% (ultimo 2015: 74%).

Corporate Banking: Loan-to-value vastgoedfinancieringen

Hypotheek op basis van distributie door derden

Van Lanschot is in het kader van liquiditeitsmanagement in april 2015 gestart met het verstrekken van hypotheek via een netwerk van intermediairs. Deze portefeuille met reguliere Nederlandse hypotheek fungeert als aanvulling op de beleggingsportefeuille. Hiermee wordt het mogelijk om een aantrekkelijk rendement te realiseren op de beschikbare liquiditeit. De omvang van deze hypotheekportefeuille bedroeg eind 2016 € 0,5 miljard en vertegenwoordigt daarmee 5% van de totale kredietportefeuille. Het is de intentie deze portefeuille te laten groei tot maximaal € 0,6 miljard.

⁹ De reductie van risicogewogen activa bij Corporate Banking met € 0,7 miljard is inclusief de daling voortkomend uit klanten die zijn overgedragen naar Private Banking (effect € 0,1 miljard) en het effect van ratingverandering (€ 0,1 miljard daling). Exclusief deze effecten is de daling van de risicogewogen activa bij Corporate Banking € 0,5 miljard.

VOORZIENINGEN

Van Lanschot heeft voor de onvolwaardige kredieten in haar kredietportefeuille voorzieningen getroffen. De onvolwaardige kredieten bedroegen ultimo 2016 € 500 miljoen (ultimo 2015: € 575 miljoen). Hiervoor is € 155 miljoen voorziening getroffen, ofwel 31% (ultimo 2015: 29%). De onderstaande tabellen geven een uitsplitsing van de totale kredietportefeuille en de getroffen voorzieningen.

De impaired ratio is gedurende 2016 verbeterd van 5,4% naar 5,1% eind 2016. Bij Private Banking is het aandeel onvolwaardige kredieten in 2016 licht gedaald tot 3,2% (ultimo 2015: 3,4%). De coverageratio van Hypotheken is toegenomen tot 58% (ultimo 2015: 42%), terwijl deze is gedaald naar 36% bij Overige kredietverlening (ultimo 2015: 40%)¹⁰. Bij Corporate Banking is de impaired ratio gestegen tot 17,9% (ultimo 2015: 14,5%), terwijl de absolute omvang van onvolwaardige kredieten is afgenomen. De ontwikkeling van de impaired ratio is met name het gevolg van de afbouw van de portefeuille.

31-12-2016 (x € miljoen)	Krediet- portefeuille	Onvolwaardige kredieten	Voorziening op onvolwaardige kredieten	Impaired- ratio	Coverage- ratio
Hypotheken	5.718	80	46	1,4%	58%
Overige kredietverlening	2.200	172	62	7,8%	36%
Private Banking	7.917	252	108	3,2%	43%
MKB-leningen	679	178	35	26,2%	20%
Vastgoedfinancieringen	705	70	11	9,9%	16%
Corporate Banking	1.384	248	47	17,9%	19%
Hypotheken distributie door derden	485	-	-		
Totaal	9.786	500	155	5,1%	31%
Bijzondere waardeverminderingen	-162				
Totaal	9.624	500	155		
Incurring But Not Reported (IBNR)			7		
Voorziening inclusief IBNR			162		

31-12-2015 (x € miljoen)	Krediet- portefeuille	Onvolwaardige kredieten	Voorziening op onvolwaardige kredieten	Impaired- ratio	Coverage- ratio
Hypotheken	5.980	126	53	2,1%	42%
Overige kredietverlening	2.375	159	63	6,7%	40%
Private Banking	8.355	285	117	3,4%	41%
MKB-leningen	933	184	38	19,7%	21%
Vastgoedfinancieringen	1.065	107	11	10,0%	11%
Corporate Banking	1.998	290	49	14,5%	17%
Hypotheken distributie door derden	332	-	-		
Totaal	10.685	575	166	5,4%	29%
Bijzondere waardeverminderingen	-180				
Totaal	10.504	575	166		
Incurring But Not Reported (IBNR)			15		
Voorziening inclusief IBNR			180		

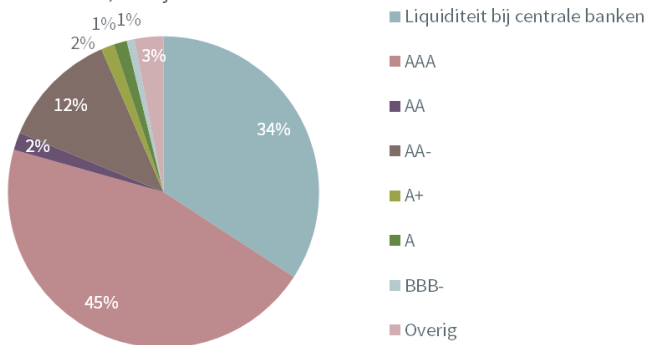
¹⁰ De voorziening op klantniveau wordt verdeeld naar de verschillende producten op basis van exposure at default. De verdeelsleutel, die wordt bepaald op het moment van default, blijft constant ongeacht de verdere ontwikkeling van de onderliggende productvolumes. Als een voorziene hypotheek niet volledig wordt afgelost bij verkoop van het onderpand, verschuift de restschuld naar Overige kredietverlening, terwijl de voorziening nog steeds gerapporteerd wordt bij Hypotheken.

BELEGGINGSPORTEFEUILLE EN LIQUIDITEIT

Het totaal aan beleggingsportefeuille en liquiditeit¹¹ bedroeg ultimo 2016 € 3,8 miljard (ultimo 2015: € 4,1 miljard). In de beleggingsportefeuille is de positie in overheidspapier gereduceerd met € 0,7 miljard ten opzichte van ultimo 2015. De 'held-to-maturity-portefeuille' heeft eind 2016 een omvang van € 0,5 miljard en is daarmee nauwelijks van omvang veranderd gedurende het jaar. De liquiditeiten aangehouden bij centrale banken zijn met € 0,7 miljard gestegen ten opzichte van het niveau van eind 2015. De portefeuilles worden in het kader van asset- en liabilitymanagement met name aangehouden voor liquiditeitsdoeleinden en bevatten daarom vooral instrumenten met een laag risico en die zeer liquide zijn. De onderverdeling van de portefeuille ultimo 2016 naar tegenpartij, naar land en naar ratingklasse staan in de volgende grafieken.

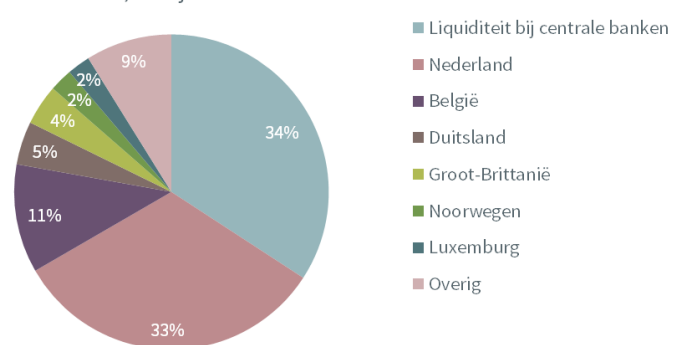
Beleggingsportefeuille en liquiditeit naar rating per 31-12-2016

100% = € 3,8 miljard

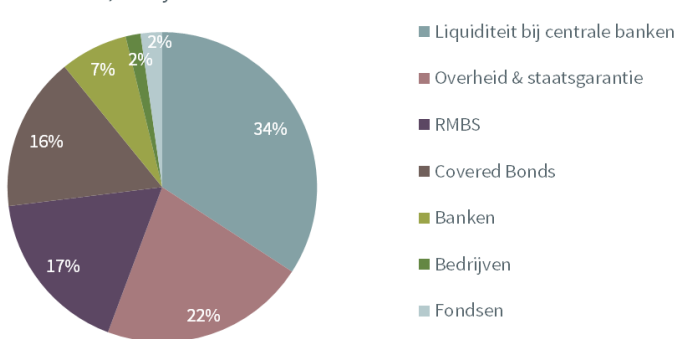
Beleggingsportefeuille en liquiditeit naar land per 31-12-2016

100% = € 3,8 miljard

Beleggingsportefeuille en liquiditeit naar tegenpartij per 31-12-2016

100% = € 3,8 miljard

KAPITAAL- EN LIQUIDITEITSMANAGEMENT

In 2016 is de kapitaalbasis wederom duidelijk verbeterd.

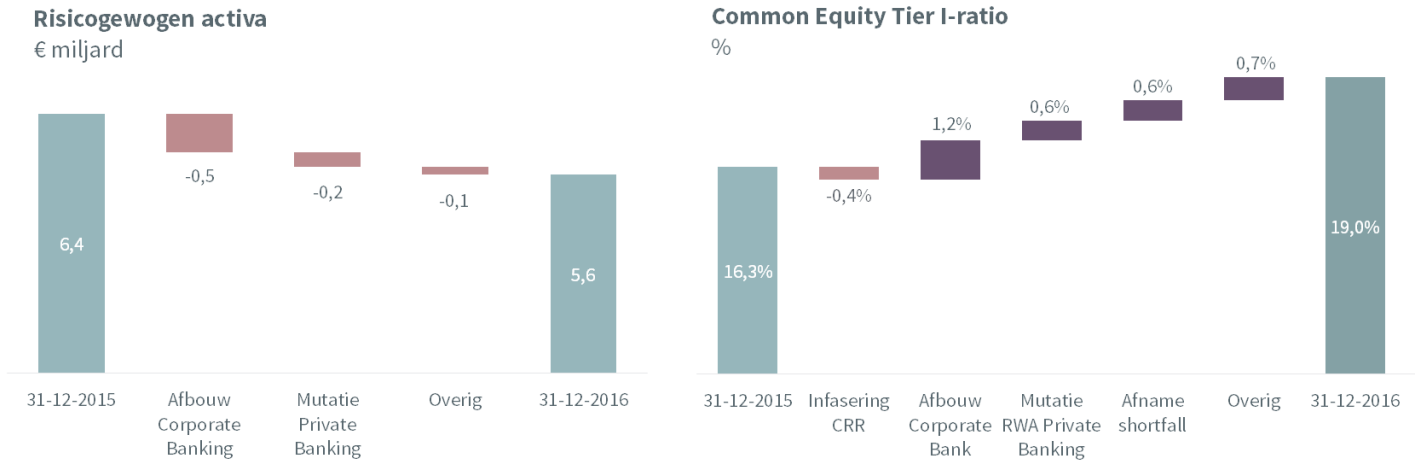
(x € miljoen)	31-12-2016	31-12-2015		30-06-2016	
Risicogewogen activa	5.623	6.431	-13%	6.091	-8%
Common Equity Tier I-ratio (%)	19,0	16,3		17,3	
Tier I-ratio (%)	19,0	16,3		17,3	
Total Capital-ratio (%)	20,9	17,0		18,2	

¹¹ De beleggingsportefeuille en liquiditeit bestaat uit het saldo van beleggingen voor verkoop beschikbaar, financiële activa aangehouden tot einde looptijd en financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening en liquiditeit vrij beschikbaar bij centrale banken.

KAPITAALMANAGEMENT

De risicogewogen activa zijn gedurende 2016 met € 0,8 miljard gedaald naar € 5,6 miljard (ultimo 2015: € 6,4 miljard). De phase-in Common Equity Tier I-ratio is gedurende 2016 duidelijk verder toegenomen tot 19,0% (2015: 16,3%). Dit weerspiegelt de sterke kapitaalpositie van Van Lanschot. De daling van de risicogewogen activa met € 0,5 miljard bij Corporate Banking had een positieve impact op de CET I-ratio van 1,2%-punt. De daling van de risicogewogen activa bij Private Banking, voortkomend een lager kredietvolume en ratingverandering, heeft ook een positieve impact gehad op de ratio van 0,6%-punt.

FUNDING

Door middel van fundingdiversificatie houdt Van Lanschot toegang tot zowel de retail- als de kapitaalmarkt.

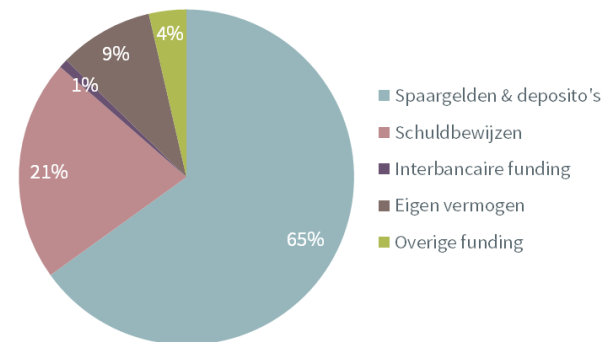
De fundingratio is ultimo 2016 gestegen tot 100,6% (ultimo 2015: 94,3%) door een sterkere daling van kredieten (-8%) ten opzichte van de spaargelden & deposito's (-2%). De daling van spaargelden en deposito's van per saldo € 0,2 miljard heeft zich voorgedaan bij deposito's.

Van Lanschot heeft in maart 2016 met succes een 7-jaars Conditional Pass-Through Covered Bond van € 500 miljoen geplaatst. In oktober is een achtergestelde lening van € 50 miljoen middels een private placement geplaatst bij een institutionele belegger. Beide transacties passen in de ambitie tot funding diversificatie.

Daarnaast zijn in de kapitaalmarkt twee leningen afgelost, in april een senior unsecured lening in CHF en in oktober een benchmark senior unsecured lening in euro's. Per saldo is het niveau van de uitgegeven schuldbewijzen met € 0,2 miljard gedaald.

Fundingmix per 31-12-2016

100% = € 14,9 miljard

BASEL III

Ultimo 2016 waren Van Lanschot's ratio's op basis van de thans bekende regelgeving:

	31-12-2016	Norm
Common Equity Tier I-ratio (fully loaded) (%) ¹²	18,6	> 9,5
Leverageratio (fully loaded) (%)	6,9	> 3
Liquidity Coverage Ratio (%) ¹³	156,6	> 100
Net Stable Funding Ratio (%) ¹⁴	130,6	> 100

¹² Deze norm bestaat uit de volgende buffers: standaard (4,5%), 'conservation buffer' (2,5%), 'countercyclical' (tussen 0% en 2,5%).

¹³ De LCR wordt gerapporteerd op basis van de LCR Delegated Act.

¹⁴ De stand per 31-12-2016 is gebaseerd op Basel III: Net Stable Funding Ratio (bcbs 295).

CLIENT ASSETS

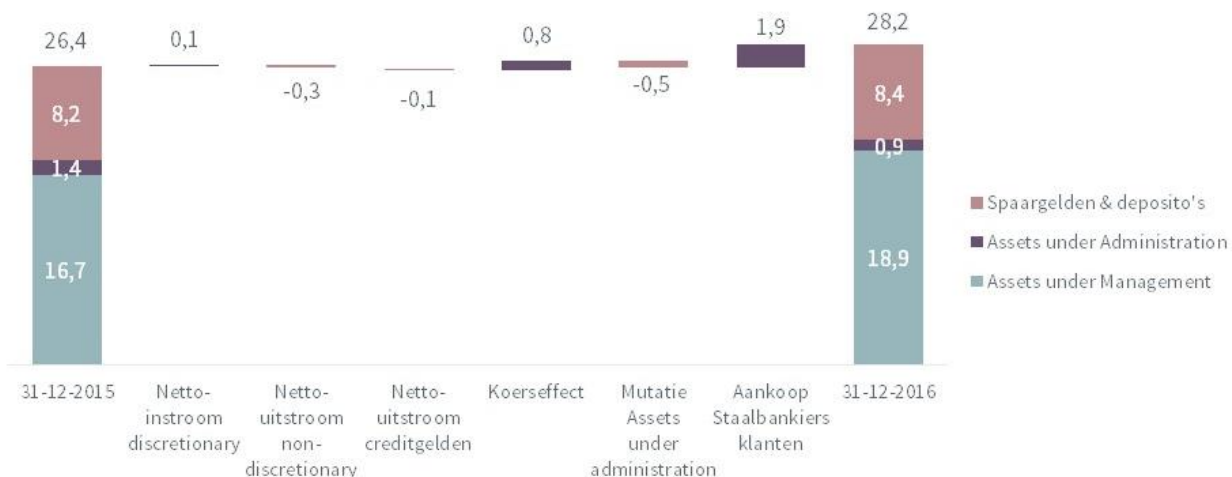
(x € miljard)	31-12-2016	31-12-2015		30-06-2016	
Client assets	69,4	63,0	10%	66,2	5%
Assets under management	57,5	50,3	14%	54,3	6%
Assets under administration	2,1	2,8	-24%	2,2	-2%
Spaargelden & deposito's	9,7	9,9	-2%	9,7	0%
Client assets	69,4	63,0	10%	66,2	5%
Private Banking	28,2	26,4	7%	25,6	10%
Evi	1,5	1,4	5%	1,4	6%
Asset Management	37,8	32,9	15%	37,2	2%
Overig	1,8	2,3	-21%	2,0	-7%

(x € miljard)	Private Banking	Evi	Asset Management	Overig	Totaal
Client assets per 31-12-2015	26,4	1,4	32,9	2,3	63,0
Assets under management in/outflow	-0,2	0,0	2,8	0,0	2,7
Koersresultaat assets under management	0,8	0,0	2,1	0,0	2,9
AuM van Staalbankiers private banking klanten	1,7				1,7
Mutatie assets under administration	-0,5			-0,2	-0,7
Mutatie spaargelden & deposito's	0,1	0,0	-0,1	-0,3	-0,2
Client assets per 31-12-2016	28,2	1,5	37,8	1,8	69,4

PRIVATE BANKING

De totale client assets van Private Banking zijn in 2016 toegenomen met € 1,8 miljard (7%) tot € 28,2 miljard. De toename is met name het gevolg van de acquisitie van de private banking-activiteiten van Staalbankiers, waarmee € 1,7 miljard aan assets under management en bijna € 0,3 miljard aan spaargelden overgegaan zijn naar Van Lanschot. Omdat de verkregen assets under management met name bestaan uit vermogensbeheer is het aandeel van assets under discretionary management gestegen naar 54% van de totale assets under management (ultimo 2015: 50%).

Ontwikkeling Client Assets Private Banking € miljard

Wanneer de acquisitie van Staalbankiers buiten beschouwing wordt gelaten, kenden de assets under management van Private Banking een groei van 4% (€ 0,6 miljard). Deze toename is het saldo van een positief koerseffect (+ € 0,8 miljard), netto-instroom bij assets under discretionary management (+ € 0,1 miljard) en een netto-uitstroom bij assets under non-discretionary management (*Samen beleggen* en *Execution only*) (- € 0,3 miljard).

De assets under administration zijn in 2016 met € 0,5 miljard afgenomen. Dit zijn beleggingsportefeuilles waarbij de dienstverlening van Van Lanschot beperkt is tot bewaring, waarop Van Lanschot geen of zeer beperkte invloed kan uitoefenen en waarop de verdiensten relatief beperkt zijn.

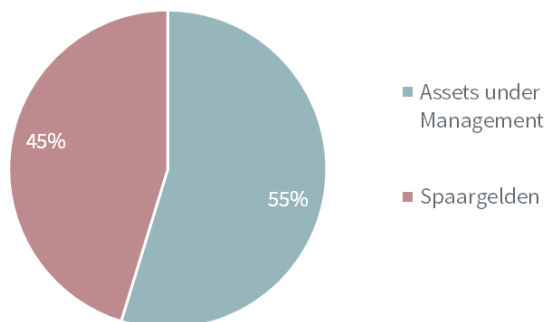
De creditgelden stegen in 2016 met € 0,1 miljard. Naast de acquisitie van spaargelden van Staalbankiers was er netto-uitstroom, daar Van Lanschot selectief blijft ten aanzien van spaargelden. In België zijn in lijn met de fundingstrategie institutionele creditgelden afgebouwd.

Evi

Het totale vermogen dat toevertrouwd is aan Evi van Lanschot bedraagt € 1,5 miljard en is daarmee ondanks de volatiele marktomstandigheden stabiel. In 2016 brachten klanten per saldo circa € 50 miljoen aan belegd vermogen onder bij Evi, terwijl ze bijna € 15 miljoen spaargelden onttrokken. Om verdere groei te realiseren is in 2016 onder andere Evi Beleggen in België gestart en zijn Evi4Kids en Evi Doelbeleggen geïntroduceerd in Nederland.

Samenstelling Client Assets Evi

100% = 1,5 miljard

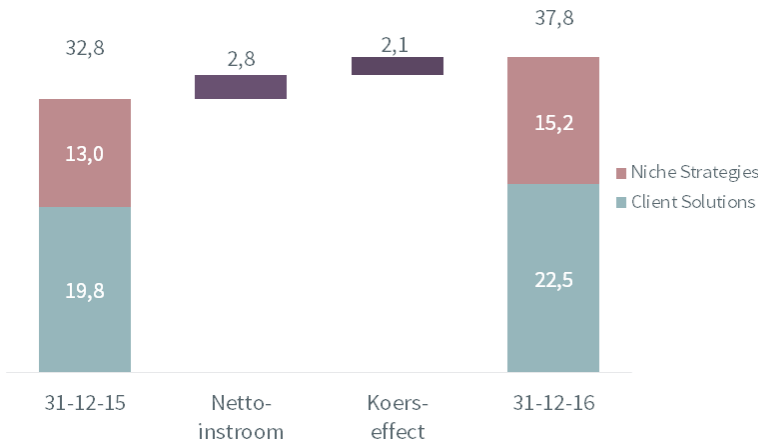

ASSET MANAGEMENT

De assets under management van het segment Asset Management stegen met 15% van € 32,8 miljard naar € 37,8 miljard. Asset Management realiseerde een netto-instroom van € 2,8 miljard in 2016. Deze kwam vooral tot stand door het fiduciaire mandaat van Univé Groep (ruim € 1 miljard) en het investment grade bedrijfsobligaties mandaat van circa € 1 miljard van 'Fonds de Réserve pour les Retraites' (FRR). Het restant van de netto instroom heeft grotendeels plaatsgevonden bij beleggingsstrategieën gericht op obligaties. Door de positieve marktontwikkelingen voor vrijwel alle beleggingsstrategieën werd tevens een koerseffect van € 2,1 miljard gerealiseerd.

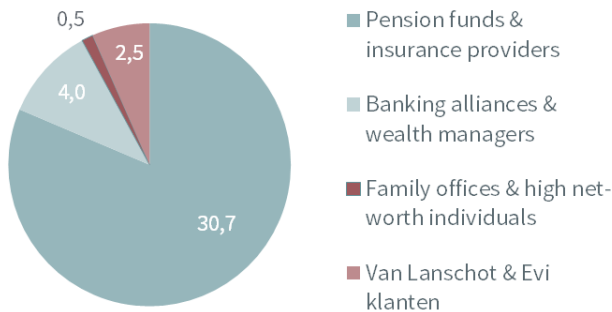
Ontwikkeling AuM Asset Management

€ miljard

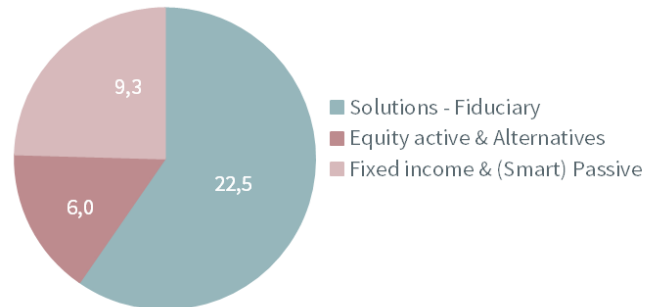
Samenstelling AuM naar klanttype

Totaal is € 37,8 miljard

Samenstelling AuM naar dienstverlening

Totaal is € 37,8 miljard

Kempen Capital Management verzorgt naast de activiteiten voor derden tevens het beheer van de private banking vermogensbeheermandaten en de Evi Beleggen producten. Eind 2016 betreft dit in totaal assets under management ter grootte van € 9,1 miljard.

Disclaimer en voorbehoud inzake uitspraken die een verwachting bevatten

In dit document kunnen verwachtingen over toekomstige gebeurtenissen en ontwikkelingen zijn opgenomen. Deze verwachtingen zijn gebaseerd op huidige inzichten, informatie en veronderstellingen van het management van Van Lanschot met betrekking tot bekende en onbekende risico's en onzekerheden. Deze verwachtingen betreffen geen vaststaande feiten en zijn onderhevig aan risico's en onzekerheden die vanwege hun aard buiten de macht liggen van Van Lanschot en haar management.

Werkelijke resultaten en omstandigheden kunnen hiervan aanzienlijk afwijken als gevolg van risico's en onzekerheden die verband houden met de verwachtingen van Van Lanschot ten aanzien van, onder andere, inschattingen met betrekking tot: (a) batengroei, (b) kostenontwikkeling, (c) (macro)economische ontwikkelingen, (d) politieke en marktontwikkelingen, (e) rentestanden en wisselkoersen, (f) gedragingen van klanten, concurrenten, investeerders, wederpartijen, (g) handelingen van toezichthoudende, regelgevende en private instanties en (h) juridische en fiscale ontwikkelingen.

Van Lanschot benadrukt dat de verwachtingen enkel van kracht zijn op de specifieke data waarop deze zijn geuit en aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor of verplichting tot het herzien of bijwerken van enige informatie naar aanleiding van nieuwe informatie of veranderingen in beleid, ontwikkelingen, verwachtingen en dergelijke.

Op de cijfers met betrekking tot verwachtingen over toekomstige gebeurtenissen die in het document zijn genoemd heeft geen accountantscontrole plaatsgevonden.

Dit document is geen (uitnodiging tot het doen van een) aanbod tot het (ver)kopen of anderszins verkrijgen van of inschrijven op financiële instrumenten en is geen advies of aanbeveling om enige handeling te verrichten of na te laten.

RECONCILIATIE IFRS EN MANAGEMENTRAPPORTAGE

De onderstaande tabel toont de aanpassingen om te komen van de IFRS-opstelling naar de managementrapportage.

	2016				
	IFRS	NSD	Eenmalige lasten	Investerings-programma	Managerial
Provisie	243,7	-	-	-	243,7
Interest	209,8	1,7	1,3	-	212,9
Opbrengsten uit effecten & deelnemingen	29,7	-0,5	-	-	29,2
Resultaat uit financiële transacties	-3,9	-0,0	-	-	-3,9
Overige inkomsten	45,2	-45,2	-	-	-
Inkomsten uit operationele activiteiten	524,4	-43,9	1,3	-	481,8
Personeelskosten	247,4	-23,8	-3,9	-	219,7
Andere beheerskosten	176,8	-8,7	-6,7	-7,3	154,2
Afschrijvingen	16,6	-4,1	0,4	-	12,9
Bedrijfslasten	440,7	-36,5	-10,2	-7,3	386,8
Operationeel bedrijfsresultaat	83,7	-7,4	11,5	7,3	95,0
Bijzondere waardeverminderingen	-2,1	-	-3,7	-	-5,8
Bedrijfsresultaat voor belasting niet-strategische deelnemingen	-	7,4	-	-	7,4
Bedrijfsresultaat voor eenmalige lasten en belastingen	85,8	-	15,2	7,3	108,2
Kosten herstellkader rentederivaten	-	-	8,0	-	8,0
Overige eenmalige lasten	-	-	7,2	-	7,2
Kosten investeringsprogramma Strategy 2020	-	-	-	7,3	7,3
Bedrijfsresultaat voor belastingen	85,8	-	-	-	85,8
Belastingen	16,0	-	-	-	16,0
Nettowinst	69,8	-	-	-	69,8

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

In januari 2017 heeft Van Lanschot Participaties overeenstemming bereikt over de verkoop van haar minderheidsbelang in TechAccess. De verkoop van het belang in TechAccess leidt in 2017 tot een verkoopresultaat van € 6,5 miljoen en een mogelijke earn-out betaling.

In februari 2017 heeft Van Lanschot een 10-jaars Conditional Pass-Through Covered Bond van € 500 miljoen geplaatst bij institutionele beleggers.

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

Voor winstbestemming

(€ duizend)

	31-12-2016	31-12-2015
Activa		
Liquide middelen en tegoeden bij centrale banken	1.585.473	881.024
Financiële activa handelsactiviteiten	16.913	6.863
Vorderingen op bankiers	188.748	200.073
Derivaten (vorderingen)	307.320	333.411
Financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening	336.238	712.578
Beleggingen voor verkoop beschikbaar	1.680.036	2.159.141
Beleggingen aangehouden tot einde looptijd	513.438	523.639
Kredieten en vorderingen private en publieke sector	9.624.048	10.504.423
Beleggingen in deelnemingen equitymethode	75.559	56.299
Materiële vaste activa	72.003	79.239
Goodwill en overige immateriële vaste activa	194.453	175.122
Belastingvorderingen	41.687	51.698
Activa aangehouden voor verkoop	103.639	-
Overige activa	137.856	148.265
Totaal activa	14.877.411	15.831.775
Passiva		
Financiële verplichtingen handelsactiviteiten	5	418
Verplichtingen aan bankiers	128.696	698.125
Verplichtingen private en publieke sector	9.679.764	9.908.391
Derivaten (verplichtingen)	338.851	324.760
Financiële passiva aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening	894.255	804.603
Uitgegeven schuldbewijzen	2.116.094	2.480.005
Voorzieningen	34.047	23.668
Belastingverplichtingen	7.073	4.911
Overige passiva	157.482	148.809
Achtergestelde schulden	167.218	118.151
Totaal verplichtingen	13.523.485	14.511.841
Aandelenkapitaal	41.092	41.017
Ingekochte eigen aandelen	-4.059	-1.058
Agioreserve	481.258	479.914
Overige reserves	756.445	745.322
Onverdeelde winst toekomend aan aandeelhouders	65.735	34.163
Eigen vermogen toekomend aan aandeelhouders	1.340.470	1.299.358
Eigenvermogensinstrumenten uitgegeven door dochtermaatschappijen	-	-
Onverdeelde winst toekomend aan eigenvermogensinstrumenten uitgegeven door dochtermaatschappijen	-	943
Eigen vermogen toekomend aan eigenvermogensinstrumenten uitgegeven door dochtermaatschappijen	-	943
Overige belangen van derden	9.391	11.985
Onverdeelde winst toekomend aan overige belangen van derden	4.065	7.648
Eigen vermogen toekomend aan overige belangen van derden	13.456	19.633
Totaal eigen vermogen	1.353.926	1.319.934
Totaal passiva	14.877.411	15.831.775
Voorwaardelijke schulden	68.024	82.502
Onherroepelijke faciliteiten	145.918	492.392
	213.943	574.894

GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2016

(€ duizend)

	2016	2015
Inkomsten uit operationele activiteiten		
Interestbaten	395.880	513.762
Interestlasten	186.064	313.153
Interest	209.817	200.609
Opbrengsten uit deelnemingen volgens equitymethode	11.646	11.813
Overige opbrengsten uit effecten en deelnemingen	18.025	17.052
Opbrengsten uit effecten en deelnemingen	29.671	28.865
Provisiebaten	253.456	272.738
Provisielasten	9.786	7.176
Provisies	243.670	265.562
Resultaat uit financiële transacties	-3.938	23.342
Overige inkomsten	45.180	42.762
Totaal inkomsten uit operationele activiteiten	524.400	561.140
Lasten		
Personeelskosten	247.364	233.657
Andere beheerskosten	176.768	171.468
Personeels- en andere beheerskosten	424.132	405.125
Afschrijvingen	16.597	17.391
Bedrijfslasten	440.729	422.516
Vrijval / toevoegingen aan de kredietvoorziening	-6.862	51.004
Overige bijzondere waardeverminderingen	4.747	10.933
Bijzondere waardeverminderingen	-2.115	61.937
Resultaat uit hoofde van verkoop Kredieten en vorderingen private en publieke sector	-	22.403
Totaal lasten	438.614	506.856
Bedrijfsresultaat voor belastingen	85.785	54.284
Belastingen	15.986	11.530
Nettoresultaat	69.800	42.754

VERKORT GECONSOLIDEERD VERLOOPOVERZICHT EIGEN VERMOGEN PER 31 DECEMBER 2016

(€ duizend)

	2016	2015
Stand per 1 januari	1.319.934	1.350.518
Nettoresultaat lopend boekjaar	69.800	42.754
Herwaardering aandelen, deelnemingen en derivaten (ongerealiseerde resultaten)	-2.917	-14.486
Emissie aandelen	1.419	-
Dividenden	-25.180	-23.756
Mutaties uit hoofde van aandelenplan	-4.231	3.518
Aflossing eigenvermogensinstrumenten uitgegeven door dochtermaatschappijen	-	-27.250
Verwerving/mutatie minderheidsbelangen	-4.398	-11.619
Overige mutaties	-501	255
Stand per 31 december	1.353.926	1.319.934

VERKORT GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016

(€ duizend)

	2016	2015
Geldmiddelen en kasequivalenten per 1 januari	868.662	1.121.931
Nettokasstroom aangewend voor operationele activiteiten	113.456	-6.545
Nettokasstroom aangewend voor niet-doorlopende activiteiten	-	-
Nettokasstroom aangewend voor investeringsactiviteiten	845.193	301.663
Nettokasstroom aangewend voor financieringsactiviteiten	-277.211	-548.387
Geldmiddelen en kasequivalenten per 31 december	1.550.100	868.662

SEGMENTINFORMATIE

Operationele segmenten 2016 (€ miljoen)	Private Banking	Evi	Asset Mgt.	Merchant Banking	Corporate Banking	Overige activiteiten	Totaal
Winst-en-verliesrekening							
Interest	150,8	3,9	-	-	43,8	11,3	209,8
Opbrengsten uit effecten en deelnemingen	-	-	-0,3	-	-	29,9	29,7
Provisies	104,0	3,6	86,2	46,7	3,0	0,1	243,7
Resultaat uit financiële transacties	1,3	-	0,1	1,8	-	-7,0	-3,9
Overige inkomsten	-	-	-	-	-	45,2	45,2
Totaal inkomsten uit operationele activiteiten	256,0	7,6	86,0	48,5	46,8	79,5	524,4
Personeelskosten	87,0	3,2	36,3	22,8	4,9	93,1	247,4
Andere beheerskosten	67,0	8,9	20,9	7,0	7,2	65,7	176,8
Gealloceerde kosten	56,0	7,8	14,8	9,9	17,6	-106,1	-
Afschrijvingen	2,2	0,1	0,4	0,1	-	13,8	16,6
Bijzondere waardeverminderingen	1,2	-	-	-	0,0	-3,4	-2,1
Totaal lasten	213,5	20,1	72,5	39,8	29,7	63,1	438,6
Bedrijfsresultaat voor belastingen	42,5	-12,5	13,6	8,7	17,1	16,4	85,8
Efficiency ratio (%)	83%	264%	84%	82%	63%	84%	84%
Operationele segmenten 2015 (€ miljoen)	Private Banking	Evi	Asset Mgt.	Merchant Banking	Corporate Banking	Overige activiteiten	Totaal
Winst-en-verliesrekening							
Interest	155,9	2,1	0,0	-0,3	55,3	-12,5	200,6
Opbrengsten uit effecten en deelnemingen	-	-	0,3	-	-	28,6	28,9
Provisies	108,5	3,4	82,7	66,7	3,7	0,6	265,6
Resultaat uit financiële transacties	1,8	-	-0,1	3,4	-0,8	19,0	23,3
Overige inkomsten	-	-	-	-	-	42,8	42,8
Totaal inkomsten uit operationele activiteiten	266,2	5,6	82,9	69,8	58,2	78,4	561,1
Personeelskosten	82,4	3,0	30,2	24,5	6,7	86,9	233,7
Andere beheerskosten	31,5	8,1	13,7	8,0	0,7	109,4	171,4
Gealloceerde kosten	103,6	9,8	14,0	8,8	22,8	-159,0	-
Afschrijvingen	5,5	0,2	0,2	0,1	-	11,4	17,4
Bijzondere waardeverminderingen	22,1	-	-	0,1	23,9	15,8	61,9
Resultaat uit hoofde van verkoop Kredieten en vorderingen private en publieke sector	-	-	-	-	22,4	-	22,4
Totaal lasten	245,1	21,0	58,1	41,5	76,5	64,5	506,9
Bedrijfsresultaat voor belastingen	21,0	-15,5	24,8	28,3	-18,3	13,9	54,3
Efficiency ratio (%)	84%	379%	70%	59%	52%	62%	75%